

ТЕХНОЛОГІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

INFORMATION MANAGEMENT TECHNOLOGIES AS A TOOL FOR ACHIEVING THE STRATEGIC GOALS OF BUSINESS ENTITIES

УДК 658.5:338.2

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-30>

Лелик Л.І.¹

к.е.н., доцент,
Львівський інститут Приватного
акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління
персоналом»

Магас Н.В.²

к.е.н., доцент,
Львівський інститут Приватного
акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління
персоналом»

Фарович Р.Б.³

аспірант,
Приватне акціонерне товариство
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління
персоналом»

Lelyk Liubov

The Lviv Institute of the Private Joint
Stock Company "Higher education
institution "The Interregional Academy of
Personnel Management"

Mahas Nataliia

The Lviv Institute of the Private Joint
Stock Company "Higher education
institution "The Interregional Academy of
Personnel Management"

Farovych Roman

Private Joint-Stock Company
"Higher education institution
"Interregional Academy of Personnel
Management"

Технології інформаційного менеджменту виступають ключовим інструментом реалізації стратегічних цілей діяльності суб'єктів господарювання, які функціонують в умовах економіки знань та цифровізації. Методологія дослідження базується на поєднанні теоретичних, емпіричних та прогностичних методів, що дозволяють всебічно оцінити вплив технологій інформаційного менеджменту на стабільність функціонування та реалізації стратегічних цілей діяльності суб'єктів господарювання. У роботі розкрито сутність інформаційного менеджменту, як важливого елементу комплексного управління підприємством на основі інформації та використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які допомагають суб'єктам господарювання швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища, адаптуватися до них, тим самим забезпечують стабільність та безпеку діяльності. Обґрунтовано, що використання та впровадження технологій інформаційного менеджменту у господарській діяльності підприємства, свідчить не тільки про стабільність діяльності та конкурентоспроможність, а також про набуття додаткових переваг сталого розвитку та безперервного функціонування в умовах динамічних змін та постійних небезпек зовнішнього середовища.

Ключові слова: техноглобалізація, інформаційний менеджмент, технології інформаційного менеджменту, стратегічне управління, стабільність функціонування, суб'єкти господарювання.

Information management technologies are a key tool for implementing strategic goals of business entities operating in the knowledge economy and digitalization. It is emphasized that the use of information technologies in the business activities of an enterprise is an important element of innovation, maintaining profitability and ensuring a high level of competitiveness in the face of the growing impact of digitalization on the success of activities. The research methodology is based on a combination of theoretical, empirical and predictive methods that allow a comprehensive assessment of the impact of information management technologies on the stability of functioning and implementation of strategic goals of business entities. The paper reveals the essence of information management as an important element of integrated enterprise management based on information and the use of modern information and communication technologies that help business entities quickly respond to changes in the external environment, adapt to them, thereby ensuring stability and security of activities. It is noted that during the implementation of strategic goals of business entities, the main tasks of information management are to provide access to various sources of information; objectivity of received information; information protection; optimization of information use; formation and development of information systems; - use of information technologies; communication support. It is proved that information management, despite a significant amount of research, is still at the stage of development, taking into account the processes of technoglobalism and the knowledge economy, which introduce new changes in the understanding of the essence of this concept. It is concluded that the use and implementation of information management technologies in the economic activities of the enterprise indicates not only the stability of activity and competitiveness, but also the acquisition of additional advantages of sustainable development and continuous functioning in conditions of dynamic changes and constant dangers of the external environment.

Key words: technoglobalization, information management, information management technologies, strategic management, stability of functioning, economic entities.

Постановка проблеми. Сучасні умови техноглобалізації вимагають від суб'єктів господарювання швидкого реагування та адаптації до нових вимог та потреб зовнішнього середовища для збереження високого рівня конкурентоспроможності, фінансової безпеки та забезпечення сталого розвитку у майбутньому. Особливо гостро ця проблема відчувається в умовах діджиталізації світової економіки, коли володіння інформацією, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій є основою для прийняття

ефективних управлінських рішень та важливим інструментом реалізації стратегічних цілей розвитку суб'єктів господарювання.

Використання технологій інформаційного менеджменту є необхідним ресурсом підприємства для досягнення успіху фінансово-господарської діяльності, впровадження інновацій, стабільного та безперервного функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний науковий доробок у розвиток теоретичних аспектів дослідження інформаційного

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9400-543X>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4496-9262>

³ ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4772-7706>

менеджменту внесли наприкінці XIX ст. такі науковці, як: І. Ансофф [6], Дж. Борбелі, А. Гринберг, Д. Дачен, П. Друкер [9] та інші.

Варто відмітити, що останні дослідження таких вчених, як О. Ареф'єва [7], В. Воронкова [4, 5], Д. Лук'яненко [8], О. Матвієнко [3], Н. Мороз [2], М. Цивін [3], підкреслюють важливу роль технологій інформаційного менеджменту в процесі реалізації стратегічних цілей суб'єктів господарювання. Проте, незважаючи на значний науковий доробок авторів, додамо, що значення та вплив сучасних технологій інформаційного менеджменту на ефективність реалізації стратегічних цілей суб'єктів господарювання залишаються актуальними та не повністю вирішеними.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження ролі і значення технологій інформаційного менеджменту в процесі реалізації стратегічних цілей суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Умови економіки знань та цифровізації призвели до розуміння важливості використання інформації як ключового ресурсу забезпечення стратегічної стійкості підприємства. Вже у другій половині XIX ст. суб'єкти господарювання розглядають інформаційний менеджмент як окремий стратегічний напрям діяльності. Вперше у США в 1957 р. чисельність працівників інформаційної галузі почала стійко перевищувати кількість працівників промисловості. Інформаційні технології здійснили революцію у пришвидшенні процесів світової глобалізації, цифровізації та щоденного зростання впливу інформації на безпеку стабільного функціонування суб'єктів господарювання.

Інформація стає новим, вкрай важливим ресурсом, який використовується всіма галузями економіки та є сукупністю відомостей, фактів, знань про її компоненти, об'єкти, суб'єкти, що передаються прямо або опосередковано від джерела до споживача [1].

Як зазначає Н. Мороз [2] практична цінність інформації залежить від того, яку роль вона відіграє у прийнятті рішення, а також від уміння її використати.

Поділяємо твердження Т. Латка, який вважав, що інформація є «найкритичнішим» ресурсом суб'єктів господарювання, наголошував на важливості процесу управління інформацією для досягнення стратегічних цілей [8].

Варто додати, що інформаційний менеджмент не дивлячись на значну кількість досліджень, все ж таки знаходиться на стадії розвитку враховуючи процеси технологізації та економіки знань, які вносять нові зміни у розуміння сутності даного поняття.

Так, Дж. Борбелі «інформаційний менеджмент» розглядав як новий підхід до управління інформаційними ресурсами, який має бути взаємозалежним

зі стратегічними цілями організації. Згідно з поглядами вченого інформаційний менеджмент формує нову концепцію управлінської діяльності, яка направлена на ефективне використання інформаційних технологій для забезпечення потреб суб'єктів господарювання.

Сучасні науковці, а саме О. Матвієнко [3] досліджує інформаційний менеджмент як інноваційну діяльність, яка орієнтована на постійний пошук нових, більш ефективних способів організації інформаційної діяльності, на створення матеріальних і соціальних передумов для ефективного доступу до інформації і забезпечення інформаційно-комунікаційних процесів, на активізацію розвитку наявних інформаційних ресурсів і форм їх раціонального використання.

Погоджуємося із твердженням В. Воронкової, що технології інформаційного менеджменту дозволяють підприємствам швидко адаптуватися до змін та забезпечувати безперервність діяльності [4]. Крім того, В. Воронкова наголошує, що саме використання технологій інформаційного менеджменту допомагає суб'єктам господарювання вижити в кризових умовах, підвищувати продуктивність і знижувати витрати, відкривати нові можливості для ведення бізнесу, забезпечуючи його гнучкість та конкурентоспроможність [5].

Можна констатувати, що інформаційний менеджмент як наукова категорія на сучасному етапі розвитку цифровізації та зростання процесів глобалізації продовжує змінюватись та доповнюватись новими аспектами, саме тому єдиного підходу до трактування поняття «інформаційний менеджмент» у науковців немає.

Відтак, на наш погляд, інформаційний менеджмент – це комплексне управління підприємством на основі інформації та використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які допомагають суб'єктам господарювання швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища, адаптуватися до них та забезпечувати стабільність та безпеку життєдіяльності.

Зважаючи на вищезазначене, зазначимо, що використання сучасних технологій інформаційного менеджменту як важливого інструмента стратегічного управління забезпечує економічну стабільність, ефективне функціонування, постійний розвиток та удосконалення будь-якого суб'єкта господарювання. Успіх досягається за рахунок використання нових інформаційних технологій, якісних процесів, що забезпечують досягнення високих результатів діяльності, лідируючі позиції та ринку, формування ключових конкурентних переваг.

Що ж до стратегічного управління І. Ансофф розглядав стратегію як метод визначення основних цілей діяльності суб'єктів господарювання, набір правил для прийняття рішень за допомогою

яких підприємство досягає основних інтересів своєї діяльності [6].

М. Портера [7] у своїх роботах зазначав, що стратегія підприємства визначається як спосіб реагування на зовнішні можливості і загрози, а також сильні і слабкі сторони. Основна мета стратегії полягає у досягненні переваг суб'єктів господарювання над конкурентами у довгостроковій перспективі.

Погоджуючись із концепцією стратегічного управління М. Портера додамо, що в сучасних умовах господарювання, саме технології інформаційного менеджменту допоможуть суб'єктам господарювання оперативно здійснювати аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища, виявляти ризики та небезпеки, які виникають, вчасно реагувати на них, набувати нових компетенцій адаптації

та гнучкості для забезпечення реалізації стратегічних цілей діяльності.

Процес реалізації стратегічних цілей суб'єктів господарювання складається з таких складових (рис. 1).

Під час реалізації стратегічних цілей суб'єктів господарювання основними завданнями інформаційного менеджменту виступають:

- забезпечення доступу до різних джерел інформації;
- об'єктивність отримуваної інформації;
- захист інформації;
- оптимізація використання інформації;
- формування та розвиток інформаційних систем;
- використання інформаційних технологій;
- підтримка комунікації.

Рис. 1. Складові процесу реалізації стратегічних цілей суб'єктів господарювання

Джерело: авторська розробка

Висновки. Відтак, використання технологій інформаційного менеджменту під час здійснення управлінської діяльності забезпечить суб'єкта господарювання синергетичний ефект під час оптимального використання ресурсів, швидкої адаптації до змін зовнішнього середовища, оперативного виявлення ризиків та небезпек, розвиток внутрішньої координації та взаємодії всіх структурних підрозділів, моніторинг процесу реалізації стратегічних цілей діяльності та прогнозування розвитку подій у майбутньому. Отже, сучасні технології інформаційного менеджменту є основою стратегічного управління, які допомагають суб'єктам господарювання підтримувати високий рівень фінансової стабільності та конкурентоспроможності, безперервного функціонування та безпеки діяльності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Плескач В. Л., Затонацька Т. Г. Інформаційні системи і технології на підприємствах : підруч. Київ : Знання, 2011. 718 с.
2. Мороз Н. С. Сутність інформації в контексті загальних принципів інформаційної безпеки. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2016. № 845. С. 137–142.
3. Матвієнко О., Цивін М. Інформаційний менеджмент як основа концептуалізації моделі фахівця з інформаційної справи. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 4. С. 27–30.
4. Воронкова В. Г., Кошелевський В. О., Лисиця С. О. Цифрова трансформація інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських процесів у сучасних організаціях в умовах глобальної цифровізації. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024. Вип. 5 (14). С. 33–41.
5. Воронкова В. Г., Ніколаєнко Є.А. Цифрова трансформація підприємств як стратегічний інструмент сталого розвитку та економічної стабільності в умовах війни та післявоєнного відновлення. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025. Вип. 1 (16). С. 9–17.
6. Ansoff, H. Igor. «Strategic Issue anagement» *Strategic Management Journal*. 1980. Vol. 1, no. 2, pp. 131–148. URL: <http://www.jstor.org/stable/2486096>.
7. Ареф'єва О., Пілецька С., Лістрова М. Формування конкурентної стратегії підприємства в системі антикризового управління. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-35>
8. Лук'яненко Д. І. Розвиток інформаційного менеджменту як наукової категорії. *Науковий вісник полтавського університету економіки і торгівлі*. № 1 (56). 2013. С. 183–187.

9. Drucker P. F. *Managing in Turbulent Times*. New York: Harper & Row, 1980. 312 p.

REFERENCES:

1. Pleskach, V. L. and Zatonats'ka, T. H. (2011), *Informatsijni systemy i tekhnolohii na pidpriemstvakh* [Information systems and technologies at enterprises]. Kyiv, 718 p.
2. Moroz N. S. (2016) *Sutnist informatsii v konteksti zahalnykh pryntsyviv informatsiinoi bezpeky* [The essence of information in the context of general principles of information security]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*, vol. 845, pp. 137–142.
3. Matviienko O., Tsyvin M. (2017) *Informatsiinyi menedzhment yak osnova kontseptualizatsii modeli fakhivtsia z informatsiinoi spravy* [Information management as the basis for conceptualizing the information specialist model]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, no 4, pp. 27–30.
4. Voronkova V. H., Koshelevskiy V. O., Lysytsia S. O. (2024) *Tsyfrova transformatsiia informatsiino-analitychnoho zabezpechennia upravliyskykh protsesiv u suchasnykh orhanizatsiakh v umovakh hlobalnoi tsyvrovizatsii* [Digital transformation of information and analytical support of management processes in modern organizations in the context of global digitalization]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, vol. 5 (14), pp. 33–41.
5. Voronkova V. H., Nikolaienko Ye.A. (2025) *Tsyfrova transformatsiia pidpriemstv yak stratehichniy instrument staloho rozvytku ta ekonomichnoi stabilnosti v umovakh viiny ta pisliavoennoho vidnovlennia* [Digital transformation of enterprises as a strategic tool for sustainable development and economic stability in conditions of war and post-war recovery]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, vol. 1 (16), pp. 9–17.
6. Ansoff, H. Igor. (1980) «Strategic Issue Management». *Strategic Management Journal*, vol. 1, no. 2, pp. 131–48. Available at: <http://www.jstor.org/stable/2486096>
7. Arefieva O., Piletska S., Listrova M. (2022) *Formuvannia konkurentnoi stratehii pidpriemstva v systemi antykrizovoho upravlinnia* [Formation of a competitive strategy for enterprises in the anti-crisis management system]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-35>
8. Lukianenko D. I. (2013) *Rozvytok informatsiinoho menedzhmentu yak naukovoï katehorii* [Development of information management as a scientific category]. *Naukovyi visnyk poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli*. vol. 1 (56), pp. 183–187.
9. Drucker P. F. (1980) *Managing in Turbulent Times*. New York: Harper & Row, 312 p.